

Geert Spleet

Tjipke Geert (Geert) Spleet is geboren op 6 april 1914 Dordrecht. Hij is de zoon van Douwe Spleet en Adriaantje Nieboer.

In 1934 wordt hij scoutsleider bij de 4e Amsterdamse groep Hendrick de Keyser (Grijs). Frans van de Veer was daar groepsleider en assistent voortrekkersleider toen hij in Nederland woonde. Drie jaar later wordt Geert hier voortrekkersleider. In juli 1938 vervalt zijn volmacht als leider omdat hij naar Nederlands Indië is vertrokken. Hij wordt dan benoemd als ere-groepsleider.

Hij gaat op 22 juni 1938 met de Chr. Huygens van Amsterdam naar Belawan, NOI. In Nederlands Indië gaat hij aan de slag als leraar. Hij trouwt in 1939 in Soerabaja met Jansje Claasen en wordt hoofd van een school in Bandung. Ook wordt hij weer actie binnen Scouting. In mei 1940 wordt hij oubaas bij de Chinese stam 18 in Soerabaja. Deze stam is op 9 maart 1938 opgericht. Daarnaast is hij schipper bij de Oranje Blauwe groep.

In augustus 1942 werden de jongens uit Soerabaja geïnterneerd in de oude kolonisatie Kelisir. Kesilir was vanaf 1926 een landbouwproject voor Indo-Europese gezinnen. De Japanners wilden dit moerasachtige oord bestemmen voor 70.000 Europeanen. Als de mannen zelfvoorzienend zouden zijn, dan zouden de gezinnen volgen. Kesilir lag op de meest oostelijke punt van Java. De gehele kolonie lag verspreid over een zeer groot gebied (ca 40 km²), geheel omgeven door prikkeldraad. Het kamp was ondergebracht in zelfgemaakte onderkomens en barakken. Ongeveer 3000 mannen hebben hier 15 maanden gewerkt. Het was een speelgebied voor scouts. 13 maanden lang hebben de jongens hutten gebouwd, hout gekapt en gekookt. Ook werden allerlei dieren gefokt. Er werd in het kamp niet op georganiseerde manier aan Scouting gedaan maar het praktische leven bestond uit allerlei Scoutingactiviteiten. Dr. Eerkens, oubaas uit Madioen was hier aanwezig en later kwam ook Schipper Geert Spleet uit Soerabaja. Broeder Libanius, alias de Uil zat ook in dit kamp. Het project is mislukt door gebrek aan ervaring in de landbouw en gebrek aan landbouwwerktuigen. Alle geïnterneerden gingen in augustus 1943 naar Kamp Banjoebiroe 10 bij Ambarawa.

Banjoebiroe bestond uit de oude gevangenis en een aantal nabij gelegen KNIL-officierswoningen en barakken. De verjaardag van Dr. Eerkens werd hier echt op zijn scouts gevierd, op verzoek van Broeder Libanius. Als gevolg hiervan werd Scouting weer officieel gestart. Zeven landscouts en zeven zeeverkenneren, onder wie Bob van der Bie (de Otter) en Jaap Hendriks (Snelvoet) begonnen in december 1943 onder leiding van hopman Harry, de Scoutingnaam van Broeder Libanius, en samen met Schipper Geert Speet. Oubaas Eerkens trad op als adviseur. De stam kreeg dezelfde naam als de stam van groep Oranje Blauw uit Soerabaja en bestond uit allemaal Soerabajanen en Malangers. In januari en februari 1944 gingen alle 1700 mannen van dit kamp naar het Kamp 15e Bataljon in Bandung.

Kamp 15e Bataljon was een kamp waar ook veel jongere jongens waren. Het bestond uit de kazerne van het 15e Bataljon in het centrum van Bandung. Op het drukste moment waren er 10.000 gedetineerden in dit kamp. Het kamp was het verzamelpunt van vele jongens uit Java. De jongens van de De Ruyterstam uit Banjoebiroe kwamen hier Hopman Dirk Schaap, hun oude districtscommissaris uit Soerabaja tegen. Er werden plannen voor bijeenkomsten gemaakt met Hopman Schaap die het oppertoezicht zou voeren, Hopman Harry (Libanius) als Oubaas en Schipper Spleet als Kleinbaas. Rond de groep uit Banjoebiroe verzamelden zich veel meer jongens die in dit kamp waren aangekomen.

In januari 1944 werd de Paul Krugerstam opgericht. Hopman Libanius werd oubaas van de stam en begon met 30 jongens, waarvan 25 niet katholiek. Hij geloofde in gemengde activiteiten. Uiteindelijk voelde Libanius zich meer geschikt als hopman voor verkenners en wijdde zich aan de jongere speltakken. Oubaas de Man nam de leiding over de Voortrekkers en Schipper Spleet over de Loodsen. De stam hield een dagboek bij en Dr. Eerkens werd algemeen raadsman. De stam kon niet heel veel doen omdat veel leden zwaar corvee moesten doen. Er werden wel een aantal bijeenkomsten georganiseerd met lezingen. Schipper Spleet was ook lid van de Paul Kruger Stam, die heeft bestaan tot september 1945. Voor zijn verjaardag op 6 april 1944 werd het volgende gedicht door de stam aan Schipper Spleet opgedragen:

*Geboren is een kern
Die van een raadsrots kwam
Reeds oud en toch modern
Een kern uitbloeiend tot een stam*

*Temidden van de kernstam
Daar zetelt Schipper Spleet
Als iemand die over het water kwam
Niemand die het ooit vergeet.*

Op 5 mei werd de verjaardag van Bob de Bie, de Otter, gevierd en in augustus vond de installatie van Fons plaats. Voortrekkers Jaap Hendriks en Henk Nolten hielpen mee. Hopman Karel Berkhoff, Schipper Spleet en D.C. Boelens waren aanwezig.

Scouting kwam goed op gang toen er uit het naburige vrouwenkamp ca. 800 jongens van 12-14 jaar kwamen. Hopman Schaap begint met 70 jongens een Scoutinggroep. De staf bestond uit Hopman Schaap, Schipper Spleet, Akela Kiela uit Singapore en 6 voortrekkers w.o. Bob van der Bie. Bob schreef: *“Wil je wel geloven dat die tijd de beste van ons hele kamp was? De zaal waarin wij lagen werd een schip (De Goede Hoop). Spleet de schipper, Kiela de stuurman en hopman Schaap bleef...Hop. Maar dat was dan ook wel zo'n enorme hoge rang!. Wij, de 6 voortrekkers, werden de jonkers, elk ingedeeld bij een bak van 10, die echter zijn eigen bakmeester had. Alles ging op zijn “scheeps” (dit omdat de padvinderij door de Nip streng verboden was). En ik moet zeggen dat alles op zijn betoel-betoel op zijn ouderwets goed ging. Echt goed. Met een grijnzende Hopman Schaap steeds op de achtergrond. Het was een tijd om nooit te vergeten, met les, bokswedstrijden, sport, kampvuur en avondjes.”*

Bij de bevrijding van het kamp werd de vlaggenparade afgenomen. Op 31 augustus hesen Flip Marks als loods en Jaap Hendriks als voortrekker de vlag. De stam heeft bestaan tot september 1945. Uiteindelijk werden 30 jongens als voortrekker geïnstalleerd. In 1946

verschijnt in Weest Paraat een artikel waarin een voortrekker van de Paul Krugerstam aan het woord komt.

Geert is overleden op 4 november 1997 in Eindhoven en hij is begraven in Nes op Ameland.

Meer informatie

[Tijpke Geert SPLEET \(1914-1997\) » Stamboom Dullemen » Genealogie Online](#)

[De Sumatra post » 28 jun 1938 - Art. 184 | Delpher](#)

[Waakt; orgaan der Padvinders Vereeniging Nederland, jrg 1, 1934, no 5, 1934 » 1934-05 - Pag. 18 | Delpher](#)

[Waakt; orgaan der Padvinders Vereeniging Nederland, jrg 4, 1937, no 6, 1937 » 1937-06 - Pag. 11 | Delpher](#)

[Waakt; orgaan der Padvinders Vereeniging Nederland, jrg 5, 1938, no 7, 1938 » 1938-07 - Pag. 7 | Delpher](#)

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 8, 1940, no. 93, 1940 » 1940-05 - Pag. 12 | Delpher](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Banjoebiroe 10 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Bandoeng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijhapit \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[KESILIR \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[3043 Bie, B. van der burgermannenkampen: Java: Kesilir; Bandoeng: 1... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\) - NIOD \(archieven.nl\)](#)

[3046 Libanius, br. burgermannenkampen: Kesilir; Banjoebiroe: gevang... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\) - NIOD \(archieven.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.